

A TORNYAI JÁNOS MÚZEUM KÉPZŐMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNYÉNEK LEGÚJABB DARABJAI

A Tornyai János Múzeum közel négyezer tételből álló Képzőművészeti Gyűjteményét Tornyai János festőművész alapozta meg, mintegy ezer darabos, 1936-os adományával. Az intézmény 1951-ben vette fel Tornyai János nevét, aki előtt 2019-ben, születése 150. évfordulója alkalmából emlékével tisztelgett. A jubileum jegyében a múzeum kiadványokat jelentetett meg, és számos programot, kiállítást, konferenciát szervezett. Ebbe a sorozatba szervesen illeszkedett be 2019. október 15. és 24. között a XX. Vásárhelyi Festőszimpózium, mely Tornyai munkássága előtt tisztelgve az „*Hommage à Tornyai János*” nevet kapta, egyúttal tematikát is adva a szimpóziumnak, hiszen a vásárhelyi szimpóziumok jellemzően tematikamentesen zajló, alkotófolyamatokkal és szakmai találkozókkal teli rendezvények, immár két évtizede.

A legutóbbi festőszimpóziumon hét képzőművész vett részt: a Hódmezővásárhelyen élő és alkotó Kéri László Munkácsy-díjas és Tornyai-plakettes, Szabó Klára Petra Tornyai-plakettes és Sonkoly Tibor festőművészek. Az ország más területeiről négy alkotó érkezett: a Vásárhelyi Őszi Tárlatokról jól ismert Papageorgiu Andrea és Rózsa Luca Sára, a Szolnoki Művésztelepet vezető Verebes György Munkácsy-díjas festőművész, valamint a vásárhelyi kötődésű Szuharevski Mihály. A szimpózium időtartama alatt a művészek a közös és inspiratív alkotómunka mellett látogatást tettek Hódmezővásárhely tágabb környékén, megismerve Tornyai János művészetének inspirációs helyszíneit. A találkozó alatt keletkezett művekből válogatva, 2020. január 18-án, Tornyai János születésének 151. évfordulóján – egyben a Tornyai-emlékév zárónapján – beszámoló kiállítás nyílt a Tornyai-múzeum emeleti csarnokában. A tárlat zárása után az alkotók egy-egy művel gyarapították a Tornyai János Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményét.

2020 elején festőszimpóziumi ellentételezésből összesen nyolc alkotás került az intézmény gyűjteményébe, melyek jellemzően figurális kompozíciók. Sonkoly Tibor alkotói attitűdjére jellemző, hogy nem törekszik nagyobb sorozatok létrehozására, nála

minden téma újabb és újabb megvalósítási folyamatokat indít el. A Képzőművészeti Gyűjtemény számára adományozott *Mári Tornyai nyomában* című festmény már a címében is utal Mária, a Tornyai által felfedezett festőnőre, aki – Tornyai cselédjeként titokban használva Tornyai festőeszközeit – nemcsak az alföldi realizmus nagy mesterének szemléletét vette át, hanem naiv „modernségével” hatott is Tornyaira. Kéri László *Tanulmány III.* című, expresszív erejű pasztellképének fekete háttéréből a szinte kiugró, frissen, vázlatszerűen komponált három alak erőteljes érzelmeket, nyugtalanságot közvetít. Hasonlóan nyugtalan világ jellemzi a szimpózium legfiatalabb, a 65. Vásárhelyi Őszi Tárlaton Fiala Festők Nívódíját elnyert Rózsa Luca Sára képeit. A festészetében szakrális toposzokat és művészeti referenciákat egyaránt idéző alkotó *Bacchus* című, sűrű és laza ecsetkezeléssel készült olajfestményének szereplője a mindennapi ember keresztrefeszítettségét ábrázolja: a bor és mámor isteneként a földi javakat testesíti meg, egyben a krisztusi életet is ellenpontozza. Verebes György munkásságát az utóbbi években egy nagy sorozat, a mudrák alkotása jellemzi. Az emberi test egyik legkifejezőbb része, a kéz önálló személységként, felnagyítva jelenik meg vásznain. A *Titok* című olajfestmény egymást részben takaró női kézfejei a rejtőzködés, az aggodalom, de a lélek misztikus, gomolygó világának kifejezői is. Papageorgiu Andrea *Ágasbogas* című, metaforikus értelmű képen időtlen ködös-meleg színtónusú, jelzészerű háttér előtt gabalyodnak egymásba a finom lelkületű, erős rajzi megformáltságú kopár fák ágai.

A legutóbbi szimpózium perszonális kapcsolatainak, illetve az együtt töltött szabad és kötetlen alkotómunkának és kirándulásoknak korlenyomatai sajátos módon rögzültek Szabó Klára Petra és Szuharevski Mihály képein. Szabó Klára Petra 2014 nyarán kezdett bele egy képeslap méretű elemekből álló, vizuális napló sorozat festésébe, amely az elmúlt évek külföldi és itthoni élményeit, látványait, érzeteit veszi számba. Az utazások alatt felhalmozódott élményanyagok egyfajta ablakként, visszatekintésként de-

finálhatóak, miközben kontrasztként beemelésre kerülnek a művész magyarországi lakhelyének, Hódmezővásárhelynek mindennapjai is. Az alkotó a mozzanatok, helyszínek, gesztusok olyan aspektusára helyezi a hangsúlyt, melyek önidentifikációs szempontból is fontos jelentéssel bírnak, letapogatva és tágítva az emlékezet láthatatlan struktúráit, így a megélt emlékképek és azok személyes átirata azonos hangszínyvel elevenedik meg a képmezőkön.¹ A jelenleg közel 100 kisméretű akvarellből álló sorozatnak a múzeumi gyűjtemény számára adományozott *Mártély 2019. I. és II.* című művein egy-egy olyan alkotó látható háttal állva, a holtág felé fordulva, akik a legutóbbi szimpózium meghívott művészei voltak. A kisebbik, fekvő formátumú akvarellen távolba néz Rózsa Luca Sára félalakja, a sorozat másik elemén Szuharevski Mihály egész alakos, könnyed ecsetkezeléssel felvitt, laza, sziluettzerű alakja szinte beleolvad a tájba, így válik képileg is szerkesztésévé az ember a környezetének. Szuharevski Mihály nem maradt adósa Szabó Klára Petra gesztusának, ugyanis egy róla készült, attribútumokkal teli akril kép adományozott a gyűjtemény számára. A *Magyar táj japán szemmel* című kép a *Magyar táj nemzetközi ecsettel* sorozat része. A kép háttérét egy összerendezett növénykompozícióból alkotott sál alkotja, mely folytatódik az alak skandináv retrót idéző ruhájában, kiemelve a művésznő karakteres arcát.

A Tornyai-emlékév jegyében megrendezett szimpózium terméséből a múzeum Képzőművészeti Gyűjteménye nemcsak hazai kortárs, modern szemléletű, de tradíció-tisztelő festményekkel is gyarapodott, melyek reprezentálják a vásárhelyi művészeti hagyományokat és a közösségi alkotás napjainkban is esszenciális szükségességét.

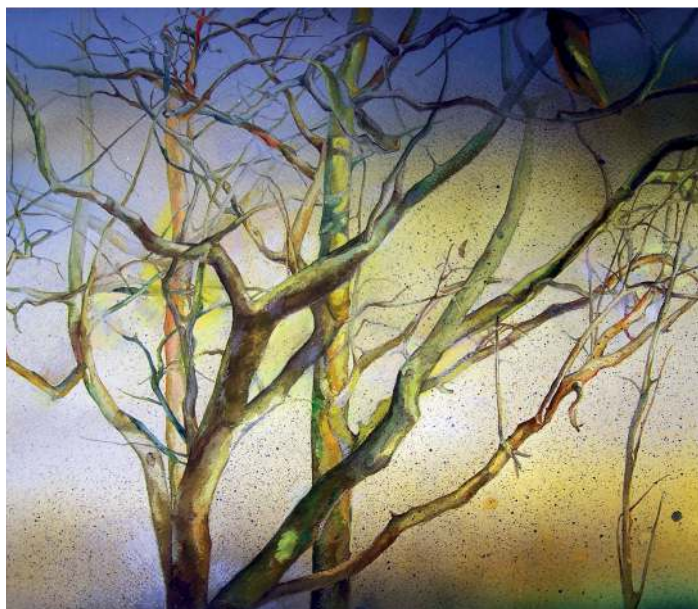
Képiró Ágnes

Képek forrása: Tornyai János Múzeum

Fotó: Donka Gábor

1. Somosi Rita: Wanderlust. https://szaboklarapetra.blogspot.com/2016/09/wanderlust.html?m=1&fbclid=IwAR1zyRXfBkEV5r8eS90XK4U1Up3j_bd0Q62jgx20jq0PBdsJ8g1z7B19xU

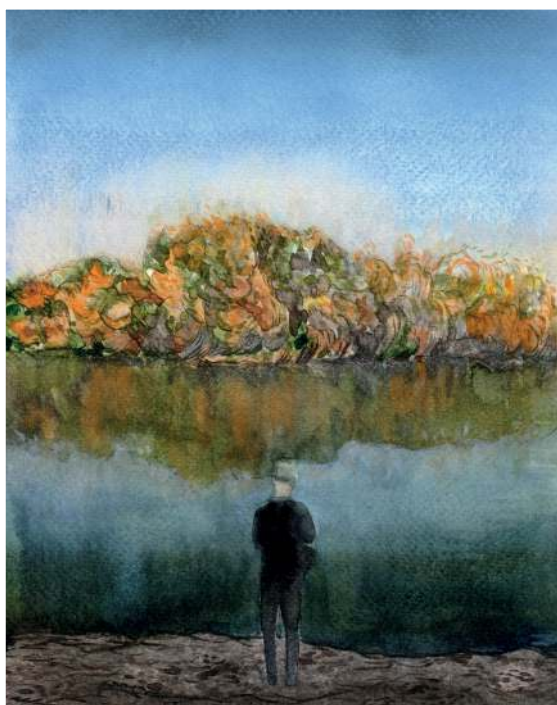
XX. VÁSÁRHELYI FESTŐ SZIMPÓZIUM

PAPAGEORGIU ANDREA | Ágasbogas

SZABÓ KLÁRA PETRA | Mártély, 2019 . I.

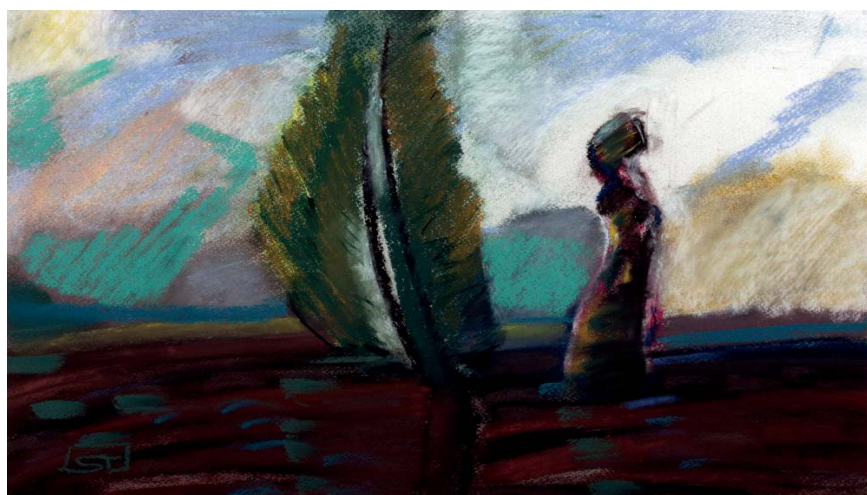
SZABÓ KLÁRA PETRA | Mártély, 2019 . II.

KÉRI LÁSZLÓ | Tanulmány III.

SZUHAREVSZKI MIHÁLY | Magyar táj japán szemmel

SONKOLY TIBOR | Tornyai Mári nyomában

RÓZSA LUCA SÁRA | Bacchus

Forrás: Turóczy János

BOZÓ KÁLMÁN | Cickafarkos tanya

Forrás: Turóczy János

BOZÓ KÁLMÁN | Tél